

UCHWAŁA NR/...../2023
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO

z dnia 2023 roku

w sprawie utworzenia i nadania statutu instytucji kultury pod nazwą
XYLOPOLIS Centrum Sztuki i Nauki o Drewnie

Na podstawie art. 18 pkt 19 lit. f ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2094) oraz art. 11 ust. 1 oraz art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2020 r. poz. 194 ze zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1. Tworzy się instytucję kultury pod nazwą XYLOPOLIS Centrum Sztuki i Nauki o Drewnie, zwaną dalej „Centrum”.

§ 2. Siedzibą Centrum jest miasto Białystok.

§ 3. Przedmiotem działania Centrum jest tworzenie i upowszechnianie kultury związanej z drewnem oraz ekosystemem leśnym poprzez:

- a) prezentowanie pierwotnych puszczy i innych unikalnych biotypów leśnych, będących od wieków źródłem pożywienia i surowca budowlanego;
- b) przybliżanie unikalnej podlaskiej kultury, jako przykładu osadnictwa nierozzerwalnie związanego z drewnem, w zestawieniu z innymi przykładami wykorzystania tego surowca na świecie;
- c) popularyzację prac artystów związanych z różnymi koncepcjami wykorzystania drewna jako medium w sztuce ludowej i nowoczesnej;
- d) pokazywanie bogactwa flory i fauny, oraz procesów zachodzących w lasach i ich wpływu na ekosystem;
- e) popularyzację dawnego rzemiosła drzewnego oraz nowoczesnej sztuki snycerskiej, mającej zastosowanie we wzornictwie, meblarstwie i sztuce użytkowej;
- f) edukację dotyczącą architektury drewnianej zarówno w ujęciu historycznym, jak i prezentujących nowoczesne techniki budowania ekologicznych, drewnianych miast przeszłości;
- g) tworzenie warunków sprzyjających wykorzystaniu drewna i innych zasobów przyrody w celach medycznych, spożywczych i kosmetycznych;
- h) badania i edukację w zakresie wykorzystania nowych technologii w celu dbania o ekosystemy leśne;
- i) promocję postaw proekologicznych;
- j) promocję projektów zrównoważonej gospodarki koegzystującej z zasobami przyrodniczymi;
- k) popularyzację nowych, opracowywanych na całym świecie idei wykorzystania drewna w nowoczesnym przemyśle, jako źródeł inspiracji biznesowych, przy jednoczesnej ochronie lasów.

§ 4. Nadaje się statut Centrum w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 5. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Podlaskiego.

§ 6. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Statut
XYLOPOLIS Centrum Sztuki i Nauki o Drewnie**

I. POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1. 1. Organizatorem instytucji kultury pod nazwą: XYLOPOLIS Centrum Sztuki i Nauki o Drewnie – zwanym dalej „Centrum” jest Województwo Podlaskie.

2. W imieniu Województwa Podlaskiego obowiązki i uprawnienia organizatora Centrum wykonuje Zarząd Województwa Podlaskiego – zwany dalej „Zarządem”.

§ 2. Centrum działa na w szczególności na podstawie:

- a) ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz.U. z 2020 r. poz. 194 ze zm.) – zwanej dalej „ustawą”,
- b) niniejszego statutu.

§ 3. Centrum jest samorządową instytucją kultury podlegającą wpisaniu do rejestru instytucji kultury prowadzonym przez Województwo Podlaskie.

§ 4. Centrum może używać skróconej nazwy „XYLOPOLIS”.

§ 5. 1. Siedzibą Centrum jest miasto Białystok, zaś terenem działania obszar Rzeczypospolitej Polskiej i zagranica.

2. Centrum może tworzyć oddziały terenowe.

II. ZAKRES DZIAŁALNOŚCI

§ 6. Przedmiotem działania Centrum jest tworzenie i upowszechnianie kultury związanej z drewnem oraz ekosystemem leśnym poprzez:

- a) prezentowanie pierwotnych puszczy i innych unikalnych biotypów leśnych, będących od wieków źródłem pożywienia i surowca budowlanego;
- b) przybliżanie unikalnej podlaskiej kultury, jako przykładu osadnictwa nierozzerwalnie związanego z drewnem, w zestawieniu z innymi przykładami wykorzystania tego surowca na świecie;
- c) popularyzację prac artystów związanych z różnymi koncepcjami wykorzystania drewna jako medium w sztuce ludowej i nowoczesnej;
- d) pokazywanie bogactwa flory i fauny, oraz procesów zachodzących w lasach i ich wpływu na ekosystem;
- e) popularyzację dawnego rzemiosła drzewnego oraz nowoczesnej sztuki snycerskiej, mającej zastosowanie we wzornictwie, meblarstwie i sztuce użytkowej;

- f) edukację dotyczącą architektury drewnianej zarówno w ujęciu historycznym, jak i prezentujących nowoczesne techniki budowania ekologicznych, drewnianych miast przyszłości;
- g) tworzenie warunków sprzyjających wykorzystaniu drewna i innych zasobów przyrody w celach medycznych, spożywczych i kosmetycznych;
- h) badania i edukację w zakresie wykorzystania nowych technologii w celu dbania o ekosystemy leśne;
- i) promocję postaw proekologicznych;
- j) promocję projektów zrównoważonej gospodarki koegzystującej z zasobami przyrodniczymi;
- k) popularyzację nowych, opracowywanych na całym świecie idei wykorzystania drewna w nowoczesnym przemyśle, jako źródeł inspiracji biznesowych, przy jednoczesnej ochronie lasów;

§ 7. 1. Zakres działalności Centrum obejmuje:

- a) tworzenie i udostępnianie ekspozycji stałych i zmiennych, składających się z interaktywnych urządzeń i eksponatów, umożliwiających samodzielne przeprowadzenie obserwacji i doświadczeń;
- b) tworzenie i udostępnianie ekspozycji objazdowych, służących lokalnym społecznościom;
- c) tworzenie specjalistycznej infrastruktury multimedialnej i przy jej wykorzystaniu prezentowanie programów edukacyjnych i poznawczych;
- d) organizowanie popularnonaukowych pokazów oraz zajęć laboratoryjnych;
- e) organizację lub współorganizację badań naukowych, spotkań, odczytów, wykładów, konferencji, kongresów, szkoleń, pokazów, imprez masowych oraz uroczystości o charakterze naukowym, artystycznym i kulturalnym;
- f) udostępnianie innym placówkom kulturalnym przedmiotów służących celom statutowym, zgodnie z obowiązującymi przepisami;
- g) inicjowanie, wspieranie i prowadzenie projektów związanych z przedmiotem swojej działalności;
- h) opracowywanie, publikację i rozpowszechnianie wydawnictwa z zakresu swojej działalności.

2. Realizując przedmiot działalności Centrum współpracuje z polskimi i zagranicznymi instytucjami, administracją rządową i samorządową, organizacjami pozarządowymi, instytucjami oświaty, mediami, a także innymi osobami prawnymi, jednostkami organizacyjnymi nieposiadającymi osobowości prawnej oraz osobami fizycznymi.

§ 8. 1. Centrum może prowadzić, jako dodatkową, działalność gospodarczą według zasad określonych w obowiązujących przepisach, w szczególności w zakresie:

- a) wykonywania badań, ekspertyz i opracowań,
- b) wykonywania specjalistycznych urządzeń, eksponatów i ich elementów,
- c) usług konserwatorskich i napraw specjalistycznych urządzeń, eksponatów i ich elementów,
- d) wykonywania pamiątek i zestawów edukacyjnych,
- e) usług wydawniczych,
- f) sprzedaży wydawnictw, pamiątek i zestawów edukacyjnych,
- g) najmu lub dzierżawy składników mienia Centrum, w tym pomieszczeń,
- h) organizacji imprez, wystaw, szkoleń, kursów i konferencji,
- i) usług fotograficznych,
- j) usług gastronomicznych.

2. Środki uzyskane z działalności dodatkowej mogą być wykorzystywane wyłącznie w celu finansowania działalności statutowej Centrum.

III. ORGANIZACJA

Organ zarządzający

- § 9. 1. Centrum zarządza i reprezentuje na zewnątrz Dyrektor.
2. Dyrektor Centrum jest powoływany i odwoływany w trybie określonym w ustawie.
3. Dyrektor kieruje całokształtem działalności Centrum.

§ 10. Czynności cywilno-prawne wobec Dyrektora zatrudnionego na podstawie stosunku pracy, w tym ustalanie dodatkowego wynagrodzenia, o którym mowa w art. 31a ustawy, wykonuje Zarząd.

§ 11. Dyrektor może zarządzać Centrum przy pomocy zastępców w liczbie nie większej niż dwóch. Zastępców Dyrektora powołuje i odwołuje Dyrektor.

§ 12. Organizację wewnętrzną Centrum określa regulamin organizacyjny nadany przez Dyrektora Centrum po zasięgnięciu opinii wymaganych ustawą.

Organy doradcze – do rozszerzenia

§ 13. 1. Organem doradczym i opiniodawczym Dyrektora jest Rada Programowa – zwana dalej „Radą”, składająca się z od 5 do 15 członków, powoływanych spośród osób posiadających wysokie kwalifikacje i doświadczenie w zakresie nauki, sztuki i kultury.

2. Pracami Rady Programowej kieruje jej Przewodniczy przy pomocy jednego Wiceprzewodniczącego.

3. Członków Rady, w tym Przewodniczącego i Wiceprzewodniczącego, powołuje Zarząd na 6-letnią kadencję.

4. Członkostwo w Radzie Programowej ustaje:

- a) na skutek pisemnej rezygnacji;
- b) na skutek upływu kadencji Rady Programowej;
- c) wskutek śmierci członka Rady Programowej;
- d) wskutek prawomocnego skazania członka Rady Programowej za przestępstwo popełnione z winy umyślnej;
- e) wskutek prawomocnego orzeczenia wobec członka Rady Programowej pozbawienia praw publicznych, zakazu zajmowania stanowisk w instytucjach publicznych, zakazu wykonywania zawodu lub zakazu prowadzenia wykonywanej działalności gospodarczej,
- f) wskutek tymczasowego aresztowania członka Rady Programowej.

5. Udział w pracach Rady ma charakter społeczny.

6. Do kompetencji Rady Programowej należy:

- a) opiniowanie programu działalności merytorycznej oraz projektów ekspozycji Centrum,
- b) opiniowanie projektów rocznych planów finansowych Centrum,

- c) wyrażanie opinii w sprawie powołania i odwołania Dyrektora Centrum,
- d) przedstawianie Dyrektorowi propozycji nowych przedsięwzięć, objętych zakresem działalności Centrum,
- e) inicjowanie strategicznych działań Centrum,
- f) utrzymywanie stałych więzi pomiędzy Centrum a jego otoczeniem kulturalnym, naukowym i technologicznym,
- g) pozyskiwanie wsparcia sektora publicznego i prywatnego do realizacji celów i zadań Centrum.

7. Organizację i sposób działania Rady określa regulamin nadany przez Dyrektora.

IV. ZASADY GOSPODARKI FINANSOWEJ

§ 14. 1. Centrum prowadzi samodzielną gospodarkę finansową na zasadach określonych w ustawie.

2. Podstawą gospodarki finansowej Centrum jest roczny plan finansowy ustalany przez Dyrektora z zachowaniem wysokości dotacji z budżetu Województwa Podlaskiego.

§ 15. Źródłami finansowania Centrum są:

- a) przychody z prowadzonej działalności,
- b) środki finansowe pochodzące z dotacji Organizatora oraz innych dotacji,
- c) wpływy ze sprzedaży rzeczy i praw w ramach prowadzonej zgodnie z celami statutowymi działalności,
- d) otrzymane od osób fizycznych i prawnych spadki, zapisy lub darowizny,
- e) wpływy z innych źródeł.

§ 16. 1. Do składania w imieniu Centrum oświadczeń w zakresie jej praw i obowiązków majątkowych uprawniony jest Dyrektor.

2. Dyrektor może ustanawiać pełnomocników do dokonywania określonych czynności prawnych w imieniu Centrum, określając zakres ich umocowania.

V. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 17. Połączenie, podział lub likwidacja Centrum może być dokonana na warunkach i w trybie przewidzianym w ustawie.

§ 18. Zmiany w statucie mogą być dokonane w trybie określonym dla jego nadania.

UZASADNIENIE

Od 2019 roku samorząd województwa podlaskiego w partnerstwie z Fundacją Unitalent, Instytutem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Politechniką Białostocką oraz Uniwersytetem w Białymstoku jest zaangażowany w prace zmierzające do utworzenia XYLOPOLIS Centrum Sztuki i Nauki o Drewnie. 1 października 2021 roku Województwo Podlaskie wraz z partnerami, otworzyło obecność Polski na Wystawie Światowej EXPO 2020 w Dubaju wystawą pod nazwą „XYLOPOLIS”, prezentując wizję regionu, w którym nowoczesne technologie tworzą symbiotyczny ekosystem z pierwotną przyrodą, wyjątkowym tygłem kulturowym województwa oraz nowoczesnym przemysłem, który dzięki zaangażowaniu nauki odpowiedzialnie czerpie potrzebne wzorce z natury. Był to pierwszy krok, by zakomunikować światu ideę Xylopolis.

XYLOPOLIS Centrum Sztuki i Nauki o Drewnie doskonale wpisuje się w ideę Nowego Bauhausu, która zakłada promowanie nowoczesnego przemysłu przyszłości, współegzystującego z dziedzictwem przyrodniczym, kulturowym oraz sztuką. Województwo Podlaskie to miejsce wyjątkowe w skali światowej. To właśnie tutaj, od wieków przenikały się kultury wschodu i zachodu. Na wielokulturowym pograniczu zawsze powstaje wyjątkowa sztuka. Podlaska kultura i sztuka była ze względu na obfitość zasobów przyrodniczych od początku nierozdzielnie związane z drewnem. Rzemieślnicy, architekci, artyści i zwykły mieszkańcy od pokoleń wykorzystywali ten surowiec w każdym aspekcie życia. To wszystko sprawia, że trudno o lepszą niż Województwo Podlaskie lokalizację dla Centrum Sztuki i Nauki o Drewnie.

Planowane Centrum XYLOPOLIS zakłada całościowe spojrzenie na surowiec jakim jest drewno. Głównym celem jest ukazanie, w sposób angażujący odbiorcę, wszechobecności drewna w społeczeństwie, w kulturze, przemyśle, medycynie, w przeszłości, teraźniejszości a także jego wykorzystania w przyszłości. Tak kompleksowe podejście wymaga międzysektorowej współpracy, połączenia zarówno różnych dyscyplin wiedzy i obiektów technicznych, jak i różnych narracji o drewnie i jego wizualizacji. Dlatego zakłada się szeroką współpracę z instytucjami kultury, placówkami edukacyjnymi i naukowymi, w tym ośrodkami akademickimi, a także przedstawicielami świata biznesu.

XYLOPOLIS będzie uniwersalnym miejscem, przyjaznym zarówno dla rodzin z dziećmi jak i przedstawicieli świata nauki, sztuki i biznesu. Jego nowoczesny charakter centrum naukowo - rozrywkowego sprawi, że XYLOPOLIS stanie się z jednej strony istotną destynacją turystyczną odbiorców z całej Polski oraz z zagranicy, zainteresowanych dogłębną wiedzą nt. drewna, zaś z drugiej dedykowaną drewnu jednostką naukowo-badawczą.

W związku z tym uzasadnionym jest powołanie instytucji kultury Xylopolis Centrum Sztuki i Nauki o Drewnie. Pozwoli to na efektywne zarządzanie procesem powstawania Centrum oraz na skuteczne tworzenie, upowszechnianie i ochronę kultury związanej z drewnem.